

Kỳ 3

NGƯỜI THẦY GEN Z: GÌN GIỮ BẢN SẮC VĂN HÓA DÂN TỘC TRONG CUỘC CÁCH MẠNG CHUYỂN ĐỔI SỐ

Nghị quyết 57 – NQ/TW về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia – giáo dục không thể đứng ngoài. Người thầy Gen Z, với lợi thế công nghệ và tư duy thời đại, cần tiên phong đổi mới phương pháp giảng dạy với bản lĩnh chính trị vững vàng.

Phần 1: NGHỊ QUYẾT 57 VÀ THỰC TIỄN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC SÂN KHÁU ĐIỆN ẢNH HÀ NỘI

“Đất nước đang đứng trước thời cơ, vận hội mới để vươn mình, để “sánh vai” với thế giới như ước nguyện của Chủ tịch Hồ Chí Minh và khát vọng của toàn dân tộc. Đảng ta không có lợi ích nào khác ngoài đưa đất nước, dân tộc bước vào xã hội giàu mạnh, người dân ấm no, tự do, hạnh phúc, phát triển; hơn lúc nào hết, chúng ta cần có những cán bộ có tư duy, tầm nhìn, việc làm đột phá, dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm, dám hy sinh...” – Trích lời Tổng Bí thư Tô Lâm.

Một trong những quyết sách quan trọng nhằm đưa dân tộc bước vào kỷ nguyên mới – nơi khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số giữ vai trò then chốt – chính là Nghị quyết số 57-NQ/TW của Bộ Chính trị do Tổng Bí thư Tô Lâm ký ban hành ngày 22-12-2024. Văn kiện xác định rõ đây là “cuộc cách mạng sâu sắc, toàn diện trên tất cả các lĩnh vực”, cần được triển khai “quyết liệt, kiên trì, đồng bộ, nhất quán, lâu dài với những giải pháp đột phá, mang tính cách mạng.” Với tầm nhìn dài hạn, Nghị quyết 57 đặc biệt nhấn mạnh: “Tăng cường đầu tư, đổi mới, nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo, bảo đảm nguồn nhân lực chất lượng cao đáp ứng yêu cầu phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia.” Đồng thời cũng nêu rõ: “Tăng cường hợp tác quốc tế trong phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia; thu hút các nguồn lực quốc tế để phát triển hệ sinh thái đổi mới sáng tạo.”

1.1. HỢP TÁC QUỐC TẾ: BƯỚC ĐI CHIẾN LƯỢC

Ngay trong quý I/2025, Trường Đại học Sân khấu – Điện ảnh Hà Nội đã có những hoạt động hợp tác quốc tế nổi bật, thể hiện rõ tinh thần của Nghị quyết 57. Các chuyên gia quốc tế từ Úc (Robert Klenner, Margaret Philippa Davis), Cộng hòa Séc

(Stepanka Stein),... đã đến trường giảng dạy, chia sẻ kinh nghiệm thực hành với sinh viên các lớp tài năng. Trong thời gian này, Ban Giám hiệu nhà trường cũng tiếp đón đoàn Trường Cao đẳng Mỹ thuật và Nghệ thuật biểu diễn Hixson – LIED (Mỹ) để hai bên trao đổi về các lĩnh vực đào tạo, nghiên cứu nghệ thuật, mở ra những tiềm năng hợp tác trong tương lai. Các hoạt động này không chỉ giúp sinh viên có cơ hội du học theo chương trình trao đổi sinh viên, tiếp cận phương pháp thể hiện nghệ thuật của các nước trên thế giới, mà còn giúp giảng viên cập nhật mô hình sư phạm hiện đại. Đây là biểu hiện sống động cho định hướng “hợp tác quốc tế” mà Nghị quyết đã nêu. Đặc biệt, nhà trường đang nghiêm túc thực hiện Quyết định 1437/QĐ-TTg: Phê duyệt Đề án “Đào tạo, bồi dưỡng nhân lực văn hóa nghệ thuật ở nước ngoài đến năm 2030” – phù hợp tinh thần NQ 57 về phát triển hệ sinh thái đào tạo – sáng tạo – hội nhập quốc tế.

1.2. CÁC MÔ HÌNH GẮN VỚI ĐÀO TẠO CHUYÊN ĐỔI SỐ

Lớp “Tài năng sinh viên” đang được chú trọng triển khai nhằm đào tạo chuyên sâu, tiếp cận chương trình liên kết quốc tế, thực hiện hóa yêu cầu “đào tạo nhân lực chất lượng cao” trong lĩnh vực nghệ thuật và truyền thông.

Chuyên ngành “Đạo diễn sản xuất nội dung số” được mở tại Khoa Truyền hình – nơi tôi đang là chủ nhiệm khóa đầu tiên – hướng đến đào tạo công dân số có bản lĩnh tư tưởng, năng lực sáng tạo số hóa, và ý thức xã hội rõ ràng. Mỗi sản phẩm học tập được xem là một tuyên ngôn văn hóa.

Dự án Cine7 – Ký ức phim Việt phát sóng trên VTV3 và nền tảng số VTVgo do tôi, là cầu nối giữa nhà trường và VTV, chủ động hướng dẫn sinh viên sản xuất các số: *Mùi cỏ cháy, Đừng đốt, Ngày Thánh lễ*. Qua đó, sinh viên vừa thể hiện khả năng với từng vai trò cụ thể trong ekip làm phim, vừa tiếp cận lịch sử tư tưởng cách mạng từ chính các tác phẩm.

PHẦN 2: NGƯỜI THẦY GEN Z – NGƯỜI LÍNH VĂN HÓA TRÊN MẶT TRẬN MẠNG XÃ HỘI

Sinh năm 2000, thế hệ của tôi sinh ra khi internet đã phổ cập, chúng tôi có lợi thế về công nghệ, nhạy bén để thích nghi, nhưng cũng phải đối mặt với một thực tế: không gian mạng giờ đây không chỉ là nơi học tập, giải trí, mà còn là một mặt trận tư tưởng mới. Theo Tổng cục Thống kê, đến năm 2025, Gen Z sẽ chiếm hơn 1/3 lực lượng lao động của Việt Nam. Đây là lớp trẻ năng động, sáng tạo, nhưng đồng thời cũng

để bị ảnh hưởng bởi các luồng thông tin thiếu kiểm chứng, các trào lưu văn hóa số mang tính cực đoan hoặc sai lệch qua các nền tảng như TikTok, YouTube Shorts mà không hề hay biết. Chính vì vậy, tôi luôn khẳng định: người thầy Gen Z không thể đứng ngoài mặt trận tư tưởng trên không gian số. Đặc biệt trong môi trường đào tạo nghệ thuật, nơi mỗi tác phẩm đều là một tuyên ngôn văn hóa, thì người thầy phải là người giữ trục tư tưởng, để sinh viên không chỉ học kỹ năng mà còn hiểu được điều gì nên giữ – điều gì cần lên tiếng – điều gì phải phản bác. Tôi đặc biệt tâm đắc với lời Tổng Bí thư Tô Lâm tại Hội nghị gặp mặt đại biểu văn nghệ sĩ toàn quốc ngày 30-12-2024: *“Người sáng tạo nghệ thuật phải thấu hiểu chủ trương chiến lược mà Đảng đang lãnh đạo thực hiện, thấu hiểu tình trạng đất nước, thấu hiểu cuộc sống của nhân dân, trên nền tảng mỹ học Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh để có được những tác phẩm tái hiện lại đời sống một cách giản dị chân thành, vừa cổ vũ, động viên, khích lệ, khơi dậy khát vọng xây dựng đất nước phồn vinh, hạnh phúc, vừa dám phê bình, tố cáo những mặt sai trái, không làm ngo, bỏ qua các góc ngách gay gắt. Chỉ khi nghệ thuật phản ánh hiện thực chân thực đúng đắn, nghệ thuật mới sinh sôi và có như vậy, nghệ sĩ, nghệ thuật mới có công chúng, đi được vào lòng công chúng, sống được với thời gian và trở nên có giá trị.”* Quan điểm đó không chỉ đúng với đạo diễn, diễn viên, nhà quay phim,... mà cũng là kim chỉ nam cho đội ngũ giảng viên, đặc biệt là thế hệ giảng viên trẻ đang công tác tại đơn vị giáo dục đào tạo nghệ thuật. Giảng viên không chỉ dừng lại ở truyền đạt kỹ năng, mà phải khơi gợi được “nền tảng tư tưởng” – một thứ không nhìn thấy trong bài kiểm tra, nhưng hiện diện rõ ràng trong mọi quyết định sáng tạo. Cũng tại hội nghị trên, Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh: *“Sứ mệnh cao cả nhất của đội ngũ văn nghệ sĩ cách mạng là kiến tạo nhân cách văn hóa, xây dựng con người xã hội chủ nghĩa.”* Tôi tin rằng người thầy Gen Z, với lợi thế công nghệ và sự đồng cảm thế hệ, chính là lực lượng nòng cốt kiến tạo nên lớp nghệ sĩ – chiến sĩ mới: bản lĩnh tư tưởng, thành thạo kỹ năng, và nhạy bén với thời cuộc. Sự đổi mới của giáo dục nghệ thuật hôm nay không nằm ở giáo án hay giáo trình, mà bắt đầu từ nhận thức đúng đắn của người thầy về vai trò chính trị – tư tưởng trong giảng dạy.

Phần 3: GỢI MỞ PHƯƠNG PHÁP ĐỔI MỚI GIẢNG DẠY – THỰC TIỄN GẮN TƯ TƯỞNG

Đổi mới phương pháp giảng dạy không chỉ là yêu cầu nghề nghiệp trong bối cảnh hiện nay, mà còn là trách nhiệm chính trị của người thầy – nhất là với thế hệ Gen Z như tôi. Tôi cho rằng: giáo dục nghệ thuật trong thời đại số không thể chỉ dừng ở kỹ

thuật, mà phải song hành với rèn luyện tư tưởng và bản lĩnh nghề nghiệp. Dưới đây, tôi xin đề xuất một số giải pháp của bản thân nhằm góp phần cụ thể hóa tinh thần Nghị quyết 57 trong thực tiễn:

Với đặc thù ngành nghề yêu cầu tính sáng tạo cao, kính thực tế ảo (VR) sẽ là công cụ đắc lực cho giảng viên và sinh viên của nhà trường để hình dung, thực hành trong bối cảnh cụ thể như trường quay, sân khấu thực cảnh, hay mô phỏng chiến trường trong các tác phẩm lịch sử – cách làm này không chỉ phục vụ kỹ thuật mà còn góp phần khơi gợi tư duy thẩm mỹ và bản lĩnh tư tưởng khi thể hiện nội dung. Ngoài ra, để thực sự gắn giáo dục nghệ thuật với lý luận và thời sự, cần tổ chức các bài tập tích hợp chính trị – sáng tạo như sản xuất podcast phản biện nội dung xuyên tạc lịch sử trên mạng xã hội, dựng video ngắn minh họa sự lan tỏa của tư tưởng Hồ Chí Minh trong đời sống hôm nay,... Mỗi sản phẩm không chỉ là một bài thi kỹ năng, mà còn là một “bài kiểm tra tư tưởng” lồng trong hành vi sáng tạo, giúp sinh viên tự đánh giá bản lĩnh và trách nhiệm của mình với nghề. Không dừng lại ở đó, cần xây dựng các “không gian học tập mở” trên nền tảng số như Facebook, Zalo, YouTube,... – để sinh viên được thảo luận các chủ đề như: “Giữ gìn bản sắc trong dòng chảy số”, “Truyền bá văn hóa Việt trên TikTok”... Đây cũng là cách tôi cụ thể hóa tinh thần Nghị quyết 57 về xây dựng đại học số và nâng cao năng lực số trong xã hội, từ đó định hướng tư tưởng trên chính không gian đó. Các ngày lễ lớn – như kỷ niệm sự kiện lịch sử 30-4: Giải phóng miền Nam thống nhất đất nước khích lệ, cộng điểm rèn luyện cho những bạn sinh viên sản xuất các sản phẩm sáng tạo, từ góc nhìn của bản thân, đăng tải lên trên các nền tảng mạng xã hội. Khi một người làm, rồi hai, ba người cùng làm sẽ tạo nên hiệu ứng, tạo thành xu hướng để lan tỏa những giá trị tốt đẹp của dân tộc. Khi các bạn thêm hiểu, thêm yêu hơn lịch sử thì quá trình ấy chính là quá trình để sinh viên trở thành một chiến sĩ trên mặt trận văn hóa – văn hóa còn thì dân tộc còn.

Nghị quyết 57 – NQ/TW chính là lời hiệu triệu sâu sắc về một cuộc cách mạng tư tưởng – công nghệ toàn diện. Với giáo dục, đặc biệt là giáo dục nghệ thuật, đó là thách thức lớn. Nhưng với tôi – một người thầy Gen Z – đó là cơ hội để kết nối tư tưởng truyền thống với công cụ hiện đại, giữ gìn bản sắc dân tộc trong thế giới phẳng. Hơn tất cả, giáo dục hôm nay không chỉ là “dạy cái hay, cái đẹp” mà phải là “đẫn đường cho điều đúng”. Giữ lửa tư tưởng giữa chuyển động số – đó là ngọn đuốc mà tôi mang trên hành trình nghề nghiệp của mình.